

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 277/2021-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Franko, advokátska kancelária s. r. o., Popradská 82, Košice, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Peter Franko, proti postupu Okresného súdu Kežmarok v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 364/2014 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Kežmarok v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 364/2014 **boli porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Kežmarok **p r i k a z u j e** v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 364/2014 konať bez zbytočných prietáhov.
3. Okresný súd Kežmarok **je p o v i n n ý** zaplatiť sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume **4 000 eur**, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Kežmarok **je p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **384,08 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 19. marca 2021 namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez

zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Kežmarok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 364/2014 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je námietka, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu ním označených práv (bod 1). Sťažovateľ v procesnom postavení žalovaného v 1. rade je sporovou stranou v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré sa začalo podaním žaloby na okresnom súde 11. decembra 2014. Opíšu chronologický priebeh napadnutého konania, uviedol, že okresný súd v priebehu napadnutého konania vec prejednal na šiestich pojednávaniach a rozhodol rozsudkom č. k. 3 C 364/2014-245 zo 14. júla 2017 tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozhodol o odvolaní žalobcu uznesením č. k. 23 Co 24/2018-303 z 27. septembra 2018 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Následne okresný súd opätovne vec prejednal na pojednávaní a 24. septembra 2019 (správne 29. apríla 2019, pozn.) rozhodol medzitýmym rozsudkom č. k. 3 C 364/2014-326 (ďalej aj „medzitýmny rozsudok“), ktorým vyslovil neplatnosť odstúpenia žalobcu od zmluvy o dielo. Proti medzitýmny rozsudku okresného súdu podal žalobca odvolanie, o ktorom krajský súd dosiaľ nerozhodol (v čase podania ústavnej sťažnosti, pozn.).

3. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a prikázal okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných priet'ahov. Súčasne sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 6 000 eur a náhrady trov konania.

4. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 277/2021 z 29. júna 2021 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľa v celom rozsahu na ďalšie konanie.

5. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov, doložených príloh a obsahu súdneho spisu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti ako hlavnú príčinu vzniku zbytočných priet'ahov vidí nielen nečinnosť okresného súdu, ale aj jeho neefektívny postup. Podľa jeho názoru keby okresný súd precíznejšie formuloval odôvodnenie rozsudku, ktorým žalobu žalobcu zamietol, nebolo by došlo k jeho zrušeniu odvolacím súdom. Sťažovateľ tvrdí, že okresný súd prejednal vec na viacerých pojednávaniach, na ktorých sa opakovali rovnaké prednesy sporových strán, ich vyjadrenia a zároveň sa žalobcovi umožnilo navrhnuť ďalšie dôkazy, čo je podľa názoru sťažovateľa v rozpore so zásadou koncentrácie konania, bremena dokazovania, hospodárnosti a účelnosti. Okresný súd rozhodol v napadnutom konaní medzitýmym rozsudkom bez návrhu strán sporu, čo sťažovateľ považuje v postupe okresného súdu za nadbytočné rozhodnutie.

III. Vyjadrenie okresného súdu, replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

7. Okresný súd vo svojom vyjadrení č. k. Spr 28/21 z 13. augusta 2021 k obsahu ústavnej sťažnosti predložil aj chronologický prehľad procesných úkonov, z ktorých vyplýva, že napadnuté konanie sa začalo podaním žaloby na okresnom súde 11. decembra 2014 a dosiaľ nie je právoplatne skončené. Uviedol, že predmetom súdneho sporu je viac samostatných právnych nárokov žalobcu (nároky na plnenie z bezdôvodného obohatenia, nárok na náhradu škody, nárok na odstránenie diela) proti viacerým žalovaným, ktoré majú vyplývať z dvoch rôznych zmlúv o dielo s rôznymi predmetmi plnenia, z čoho pramení určitá právna i skutková náročnosť. Okresný súd postupoval v napadnutom konaní vcelku plynulo, nebol dlhšie obdobie nečinný a vo veci dvakrát meritórne rozhodol (14. júla 2017 a 29. apríla 2019, pozn.). Súdny spis sa v dôsledku opakovane podaného odvolania žalobcu po dobu dva a pol roka nachádzal na súde druhej inštancie. Vec bola po odchode pôvodného zákonného sudcu do starobného dôchodku 1. apríla 2020 pridelená novému zákonnému sudcovi, ktorý sa po vrátení spisu odvolacím súdom (14. apríla 2021) oboznámil s vecou v primeranej dobe (asi 4 mesiace).

7.1 Podľa okresného súdu správanie sťažovateľa ovplyvnilo dĺžku doterajšieho konania v minimálnej miere (sťažovateľ požiadal o odročenie jedného pojednávania nariadeného na 13. jún 2017, pozn.).

7.2 K námietke sťažovateľa, že rozsudok zo 14. júla 2017 musel odvolací súd zrušiť pre absenciu riadneho odôvodnenia, okresný súd poukázal na bod 4 odôvodnenia uznesenia krajského súdu č. k. 23 Co 24/2018-303 zo 7. septembra 2018, podľa ktorého žalobca svoj nárok v konaní odvodzoval z § 457 Občianskeho zákonníka, keď tvrdil, že má nárok na vrátenie plnenia zo zrušenia zmluvy o dielo z titulu bezdôvodného obohatenia, pričom zmluva o dielo mala byť zrušená v dôsledku odstúpenia od nej žalobcom. Touto okolnosťou sa súd prvej inštancie nezaoberal a vec posúdil, ako by šlo o uplatnenie nárokov z vád diela, ktoré mali byť uplatnené v záručnej dobe. V skutočnosti si však žalobca tieto nároky neuplatňoval. Rozhodnutie preto krajský súd posúdil ako rozhodnutie nepreskúmateľné, založené na skutkových tvrdeniach, ktoré zo žaloby nevyplývali. Odvolací súd uložil súdu prvej inštancie povinnosť zistiť, či zmluva o dielo zanikla v dôsledku odstúpenia žalobcu, a následne, či žalobcovi prislúchajú nároky, ktorých sa domáhal žalobou. Okresný súd ponecháva na úvahe ústavného súdu, či v tomto prípade ide o extrémne zjavne nesprávnu aplikáciu práva na danú vec, ktorú možno kvalifikovať ako nesústredenú a neefektívnu činnosť súdu. V ďalšom postupe sa okresný súd riadil pokynmi odvolacieho súdu a zaoberal sa otázkou, či zmluva o dielo zanikla v dôsledku odstúpenia žalobcu. Vo veci bolo rozhodnuté medzitýmnym rozsudkom č. k. 3 C 364/2014-326 z 29. apríla 2019, ktorý bol napadnutý odvolaním žalobcu a následne zrušený uznesením krajského súdu (č. k. 23 Co 2/2020 z 25. marca 2021, pozn.).

7.3 Podľa okresného súdu je možné vidieť neefektívnu činnosť v jeho postupe v tom, že nerozhodol bez zbytočného odkladu o procesnom návrhu žalobcu na úpravu žaloby z 29. júna 2015, a v procesnom pochybení, keď rozhodol formou medzitýmneho rozsudku aj napriek tomu, že na vydanie takéhoto rozsudku neboli splnené procesné podmienky.

III.2. Replika sťažovateľa:

8. Sťažovateľ vo svojej replike zopakoval tvrdenia z ústavnej sťažnosti, najmä že k súčasnej dĺžke trvania napadnutého konania nemuselo dôjsť, keďže okresný súd mohol vo veci rozhodnúť na prvom pojednávaní a zamietnuť žalobu z dôvodu uplynutia lehoty (oneskorené uplatnenie reklamácie žalobcom, pozn.). Poukázal na skutkový stav veci a postup zákonného sudcu, neúčelnosť pojednávaní nariadených po vyhotovení znaleckého posudku, ako aj rozhodnutia medzitimným rozsudkom a uviedol citáciu judikatúry ústavného súdu k problematike personálnych zmien a problémov všeobecných súdov.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho práv (bod 1) spočíva v konštatovaní vzniku zbytočných prietáhov v napadnutom konaní najmä v dôsledku neefektívnej činnosti okresného súdu.

10. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie už citovaného práva vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

11. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu do 1. júla 2016 vyplývala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, v zmysle ktorej len čo sa konanie začalo, postupoval v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

12. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

13. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokovanej veci.

14. Čo sa týka hodnotenia právnej a skutkovej zložitosti napadnutého konania, ústavný súd konštatuje zvýšenú skutkovú náročnosť vedeného súdneho sporu, ktorá si pre posúdenie odborných otázok vyžiadala nevyhnutnosť znaleckého dokazovania zameraného na posúdenie odborných technických otázok rozsahu a kvality stavebných dodávok a prác, ktoré boli predmetom zmluvy o dielo. Právna zložitosť veci sa prejavila v priebehu súdneho sporu a bola vyvolaná procesnou aktivitou žalobcu (k tomu bližšie bod odôvodnenia nálezu), ktorý si okrem pôvodne uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatnil aj nárok na odstránenie diela na náklady sťažovateľa a následne aj nárok na náhradu škody. Tým vznikla zvýšená zložitosť v smere právneho posúdenia a kvalifikácie obsahu právnych vzťahov medzi viacerými subjektmi v nadväznosti na skutkové okolnosti a závery vykonaného znaleckého dokazovania.

14.1 Vo vzťahu k správaniu sťažovateľa ústavný súd uvádza, že nevzhladol žiadnu okolnosť, na základe ktorej by jej mohol byť pričítaný podiel na veci, v akom sa nachádzala v čase podania ústavnej sťažnosti. Z dôvodov na strane sťažovateľa, resp. jeho právneho zástupcu bolo odročené jediné pojednávanie, čo v kontexte celkovej dĺžky trvania súdneho sporu nie je okolnosťou, ktorú možno pričítať na ťarchu sťažovateľa.

14.2 K postupu okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd uvádza, že tento vo veci postupoval plynule a jednotlivé úkony realizoval v primeraných časových intervaloch. Z obsahu súdneho spisu ústavný súd zistil, že hoci z časového hľadiska nemožno vyčítať okresnému súdu nečinnosť, v jeho postupe je markantná vysoká nesústredenosť, procesné pochybenia a absencia uplatnenia zásady koncentrácie civilného sporového konania.

14.3 Okresný súd po prvýkrát vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 3 C 364/2014-245 zo 14. júla 2017 (ďalej len „rozsudok“), ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol. Rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, bolo predmetom konania súdu druhej inštancie na základe žalobcom podaného odvolania. Krajský súd uznesením č. k. 23 Co 24/2018-303 zo 7. septembra 2018 rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie postupom podľa § 389 ods. 1 písm. a) a b) CSP.

14.4 Rovnako tak je možné konštatovať odvolacím súdom vyslovenú nesprávnosť postupu pri vydaní uznesenia č. k. 3 C 364/2014-221 z 23. mája 2017, ktorým okresný súd rozhodol o priznaní znaleckého a zároveň uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť znalcovi sumu 326,53 eur. Krajský súd uznesením č. k. 23 Co 24/2018 z 27. septembra 2018 uznesenie súdu prvej inštancie v danej časti výroku zrušil postupom podľa § 389 ods.1 písm. d) CSP, pretože nikdy neexistovali dôvody na vydanie takéhoto rozhodnutia, keďže účastníka konania nemožno priamo zaviazať zaplatiť súdnemu znalcovi trovy konania.

14.5 Nesprávny procesný postup ako výsledok nesústredenej činnosti okresného súdu sa prejavil aj pri jeho rozhodnutí formou medzitýmneho rozsudku č. k. 3 C 364/2014-326 z 29. apríla 2019, ktorým súd vyslovil neplatnosť odstúpenia žalobcu od zmluvy o dielo. Krajský súd na základe žalobcom podaného odvolania z 22. augusta 2019 rozhodol uznesením č. k. 23 Co 2/2020 z 25. marca 2021 tak, že medzitýmny rozsudok zrušil, keďže neboli splnené zákonné podmienky na jeho vydanie podľa § 214 ods. 2 CSP (vydanie medzitýmneho rozsudku nenavrhol žiadna zo sporových strán, pozn.) a súd nerozhodol ani o základe alebo o právnom dôvode žalobou uplatneného nároku (§ 214 ods.1 CSP). Uvedené pochybenie napokon uznal aj okresný súd vo svojom vyjadrení k obsahu ústavnej sťažnosti (k tomu bližšie bod 7.3 a 7.4 odôvodnenia nálezu).

14.6 Priebeh súdneho sporu bol dosiaľ poznačený aj značnou procesnou aktivitou na strane žalobcu premietnutou do návrhov smerujúcich k rozšíreniu, resp. zmene žaloby (29. júna 2015 rozšírenie o nárok na náhradu škody, 25. apríla 2019 úprava žaloby) alebo písomných podaní vyžadujúcich následné doručovanie na vyjadrenie protistrany (podania z 11. januára 2017, 20. februára 2017).

14.7 V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že okresný súd dôsledne nevyužil možnosť, ktorú mu poskytuje právna úprava civilného sporového konania prijatá počas trvania napadnutého konania s účinnosťou od 1. júla 2016. Okresný súd adekvátnym spôsobom nereagoval na podanie žalobcu smerujúce k úprave pôvodného žalobného návrhu (rozšírenie návrhu z 29. júna 2015 o nárok na náhradu škody, pozn.) a pri vedení sporu nepostupoval v súlade s požiadavkou rýchlosti a hospodárnosti konania (čl. 17 CSP). Z obsahu súdneho spisu ústavný súd zistil, že súd nevyužil možnosť procesného inštitútu predbežného prejednávania sporu (§ 168 CSP), neuplatnil ani svoju diskrečnú právomoc premietnúť do sudcovskej koncentrácie konania (§ 153 CSP) a nepostupoval tak, aby bolo možné vec rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní (§ 179 ods. 1 CSP), čím nepochybne utrpela kvalitatívna stránka vedenia súdneho sporu súdom prvej inštancie. V neposlednom rade je z už popísanej chronológie zrejmá vysoká miera nesústredenosti v postupe konajúceho súdu, ktorá vyústila do vydania rozhodnutí opakovane zrušených súdom druhej inštancie (k tomu bližšie bod 12.3 – 12.5 odôvodnenia nálezu).

15. Overením aktuálneho stavu napadnutého konania formou písomnej informácie od zákonného sudcu ústavný súd konštatuje, že okresný súd po zrušení medzitýmneho rozsudku a vrátení súdneho spisu z krajského súdu (14. apríla 2021) vo veci zatiaľ postupuje plynule. Žalobca na výzvu súdu zo 4. augusta 2021 na úpravu petitu žaloby žiadnym spôsobom nereagoval. Okresný súd 29. novembra 2021 uznesením pripustil zmenu žaloby a z dôvodu hospodárnosti konania zároveň rozhodol o vylúčení žalobcom uplatneného nároku na náhradu škody na samostatné konanie (nárok voči sťažovateľovi ako žalovanému v 1. rade vo výške 530 eur s príslušenstvom a voči obom žalovaným vo výške 850 eur s príslušenstvom, pozn.). Na prejednanie veci je nariadené pojednávanie na 15. február 2022, dovedy bude vyšší súdny úradník rozhodovať o trovách znaleckého dokazovania.

16. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna, nesústredená a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ na neho obrátil s návrhom, aby o jej veci rozhodol (m. m. III. ÚS 446/2018).

17. Možno tak uzavrieť, že v napadnutom konaní nesprávnym a nesústredeným postupom okresného súdu došlo k neprimeraným prietahom, čím bolo nesporne zasiahnuté do ústavne zaručeného základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. dohovoru (výrok 1 tohto nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a primerané finančné zadost'učinenie

18. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

19. Prietahy či nečinnosť súdu v konaní sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah súdu proti základným ústavne zaručeným právam a slobodám. Z tejto fakticity vyplýva, že porušenie práva na primerané súdne konanie nemožno dodatočne napraviť. Možno zabrániť, aby nedošlo k ďalším prietahom (ústavným príkazom konať), ale už raz vzniknutý prietah odstrániť nemožno, možno len

poskytnúť za porušenie tohto práva primerané finančné zadosťučinenie podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde.

20. Ústavný súd formuloval príkaz konať (bod 2 výroku nálezu), pričom okresný súd je povinný postupovať striktnie podľa zásad obsiahnutých v čl. 17 CSP pri dôslednom uplatnení zásad sudcovskej koncentrácie konania (§ 153 CSP).

21. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. IV. ÚS 210/04, I. ÚS 164/2018).

22. Prihliadajúc na petit ústavnej sťažnosti ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadosťučinenie v sume 6 000 eur, ktoré odôvodnil dĺžkou súdneho sporu a z toho vyplývajúcim a prehlbujúcim sa stavom právnej neistoty sťažovateľa, keďže tento nevie, či a v akej výške bude nútený žalobcovi vrátiť finančné prostriedky.

23. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). V konkrétnom prípade sťažovateľa, s prihliadnutím na intenzitu zásahu do jeho práv postupom okresného súdu, ako aj na zvýšenú právnu a skutkovú náročnosť sporu, ústavný súd považoval okrem deklarovania porušenia sťažovateľom namietaných práv za primeranú sumu finančného zadosťučinenia 4 000 eur (bod 3 výroku nálezu). Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažovateľovi ním uplatnené primerané finančné zadosťučinenie nepriznal v celom rozsahu a vo zvyšnej časti jeho ústavnej sťažnosti nevyhoviel (bod 5 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

24. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 384,08 eur (bod 4 výroku tohto nálezu).

25. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu a priznal náhradu za dva úkony právnej služby poskytnutej advokátom v roku 2021, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti. Repliku sťažovateľa z 20. augusta 2021 ústavný súd nevyhodnotil vzhľadom na jej obsah ako podanie relevantné pre rozhodnutie vo veci samej, a preto odmenu za ňu právnenému zástupcovi sťažovateľa nepriznal. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2021 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 181,17 eur. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 10,87 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 192,04 eur za jeden úkon uskutočnený v roku 2021. Trovy konania spolu predstavujú sumu celkom 384,08 eur.

26. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia (bod 4 výroku tohto nálezu) je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. decembra 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu